

1946: Hickory og Månsson i en svag årgang - Fynboer med chance

Af Lars Donatzky

Travsporten var blevet udvidet til de andre landsdele, da 1946-derbyet skulle køres d. 14. juli i Charlottenlund. Jydsk Væddeløbsbane havde kørt fra 1929 og Fyens Væddeløbsbane fra 1935, og selv om der kun havde været en enkelt udenbys sejr til Norge og en til Sverige, var der nu chancer for dansk udenbys sejr.

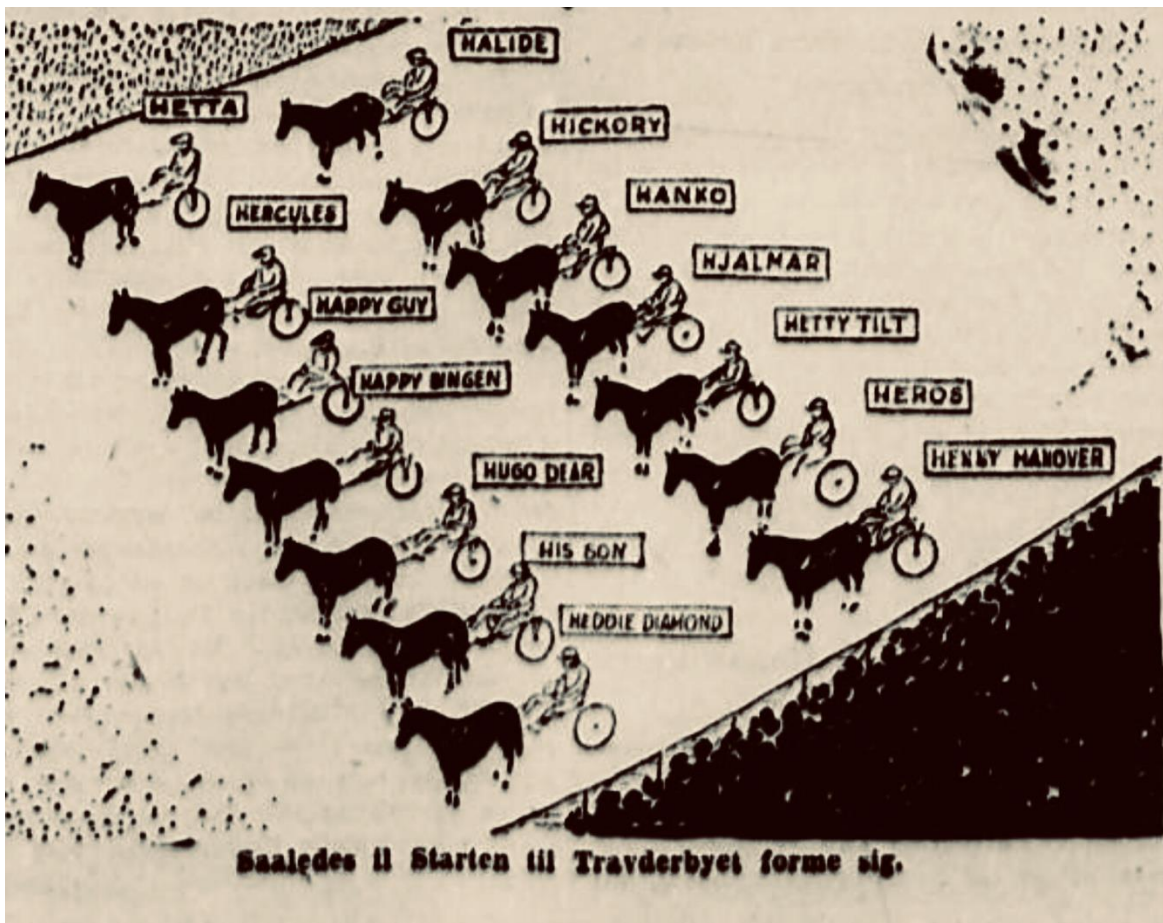
Stærkest af de fynske stod Poul Stripp med den udholdende Hjalmar, men også Heros med Helmuth Rasmussen blev tildelt en reel mulighed overfor det svækkede københavnske hold, hvor kun Hickory (Oluf Månsson) havde vist stabilitet, form og styrke.

I vinterens løb havde man anset kriterievinderen Holger Danske for den store favorit til derbyet, men den var ukampdygtig med lidelsen ringfod - formentlig fremkaldt af en kodeledsforvridning. En anden københavner havde fået en gaffelbåndsskade, og flere andre havde problemer med temperament eller gangart. F.eks. den specielle Hercules, der opførte sig godt på Amager, men slet ikke kunne løbe i Lunden (Og ikke bare på grund af, at Lunden kørte højre rundt rundt dengang).

Tre startforsøg - med mislykket gyldig start

Som nævnt ved 1927-derbyet var starten også i 1947 en meget dramatisk fase i væddeløbet. Ganske vist var voltestarten indført, men i de klassiske løb var det stadig en slags linjestart med en kort opsamling på kun 40 meter.

Se billedet fra Politiken:

I første startforsøg går det galt ved, at den hidsige og uregerlige Hercules farer rundt på startstedet, og når den så endelig kommer på plads, er konkurrenterne for tidligt fremme - og Hercules i galop.

Anden startforsøg er noget bedre. Man havde forlangt stående start af Hercules bag feltet, men i startøjeblikket kaster Heddie Diamond sig til jorden - og sulkyen smadrer.

Gyldig star: Hetta rammes af gummisnoren

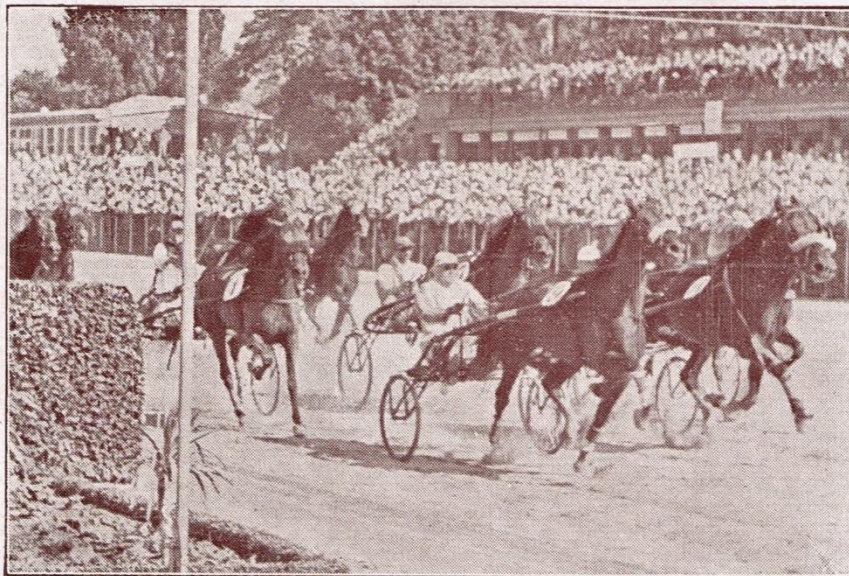
Hun gentager sin opførsel med ny sulky, bortvises fra start, og endelig erklæres starten for gyldig. Men hesten Happy Bingen går på gummisnoren, der derfor ikke udløses umiddelbart, og den svipper tilbage i hovedet på Hetta, som får en kortere startgalop, mens Hercules galoperer håbløst.

Snart overtager Koster vanen tro kommandoen med His Son, mens Hickory og Månsson placeres som tredje – og mens Hjalmar og Stripp arbejder sig frem i andet spor.

På sidste omgang går Hickory i kødet på His Son, der kapitulerer med galop i opløbssvinget, og så vinder Hickory overlegent foran Hetta og de to fynboer Hjalmar og Heros.

Der kæmpes i Derbyet.

Saa oprandt Aarets største Dag, Derbydagen, og selvfølgelig var Charlottenlundbanen fyldt til Trængsel. Selve Derbyet blev et godt Løb, og den bedste Hest sejrede, Hickory var atter sine Aldersfæller overlegen, og i Maal var den et Sekund før Hetta. Derefter placeredes Hjalmar, Heros, Henny Hanover og Hanko, medens His Son fejlede i Maal som femte. Hickory vandt i 1,28,5. Her fører His Son, da Feltet gaar ind til sidste Omgang, og nærmest ligger Hickory, Hjalmar, Hetta og Heros.

Hickory og Månsson har nedkæmpet førende His Son (Koster) og går til overlegen sejr, mens Hetta (Aage Kristoffersen) snupper andenpladsen foran fynboerne Hjalmer (Poul Stripp) og Heros (Helmuth Rasmussen)

Fotos fra Væddeløbsbladet 1946

1. Hickory, O. Månsson, 3000 m. 4:25,5 — 1:28,5. 2. Hetta, Aa. Kristoffersen, 3000 m. 4:26,5 — 1:28,8. 3. Hjalmar, P. Stripp, 3000 m. 4:27,0 — 1:29,0. 4. Heros, Helm. Rasmussen, 3000 m. 4:27,6 — 1:21,2. 5. Henny Hanover, G. Andersen, 3000 m. 4:28,5 — 1:29,5. 6. Hanko, E. Schnell, 3000 m. 4:29,4 — 1:29,8. 7. Hugo Dear, G. Vang Andersen, 3000 m. 4:29,7 — 1:29,9.
 Odds: 1,96. Odds for 2. Hest: 11,26.
 1—2 Væddemaalet: 306 for 5.
 Eventuelle Odds: Hetta 194 (2), Hercules 34 (32), Happy Guy 279 (1), Happy Bingen 614, Hugo Dear 367 (2), His Son 41 (41), Heddie Diamond tilbagebetalt, Halidé 588, Hickory 19 (153), Hanko 3279, Hjalmar 84 (7), Hetty Tilt 411, Heros 98 (8), Henny Hanover 861 (1).
 Løbs-Omsætning: 132,656 Kr.

Månssons revanche

Sejren over Koster's His Son var vigtig for Månsson. Han havde et tiår før tabt med Styrmand til Koster og Sonny Diamond i "alle tiders derby", nu fik han revanche med eget opdræt: Styrmands søn Hickory over Sonny Diamonds søn His Son.

Styrmand blev avlschampion i et par år herefter og fik 50-ernes stjerne Ruder Konge.

Oluf Månsson sled sig selv op og blev ramt af 'hjertelammelse' og død i et løb på Amager Travbane d. 30. december 1956.

At han var uden bevidsthed ved målpassage, sås på målfotoet, som alle dagblade på nær et heldigvis havde konduite til ikke at bringe.

Derbyer 1936 til 1950

1936 Sonny Diamond	N. J. Koster	1.24,4
1937 Tella The Great	Gerhard Petersen	1.26,7
1938 U S A	William Jensen	1.28,1
1939 Aerolit	Hans Hansen	1.28,9
1940 Bellwood	Arnold Jensen	1.25,8
1941 Carl Hof	Sofus Sørensen	1.27,1
1942 Dixie Star	Arnold Jensen	1.27,3
1943 Ebbe Axworthy	Aage Kristoffersen	1.26,8
1944 Future	Aage Kristoffersen	1.25,7
1945 Garant	N. J. Koster	1.30,5
1946 Hickory	Oluf Månsson	1.28,5
1947 Ilka Nichols	Sofus Sørensen	1.31,1
1948 Jolly	Poul Stripp	1.29,4
1949 Kuno	Aage Kristoffersen	1.25,8
1950 Lykkeprins	Vagn Lønborg	1.26,9

Stagnation i sporten

I 1946 bar sporten præg af mange års manglende import under 30-ernes valutarestriktioner med deraf følgende mangel på dollars, og naturligvis ved isolationen under besættelsen i 1940-45 under 2. verdenskrig.

Derbyets vindertid 1.28,5 var tilhørende svag, og i mellemriden havde Sverige overhalet Danmark, mens vi havde været nordens bedste før 1940.

Det tydeligste bevis på dette var resultaterne fra Skandinavisk (senere Nordisk) Mesterskab, der var blevet indstiftet i 1933. De seks første år fra 1933 til 1938 havde alle haft en dansk hest først over stregen, men det blev til norsk sejr til Otter Eno allerførste gang, da den diskvalificerede danske jernhest Lauritz havde galoperet med en terrængevinst i starten af det 2600 meter lange løb.

Så blev løbet aflyst op til og under 2. verdenskrig indtil genoptagelsen i 1945. Nu var svenskerne helt suveræne og vandt stort set hver gang, med Nordin-brødrene Søren, Gunnar og Gösta som fremherskende figurer med tilsammen 12 triumfer. Der var også tre norske sejre, før Danmark vendte tilbage til sejrpladsen efter 33 år i 1971 ved Ikaros (Jørgen Larsen). Og så vandt Tarok og Jørn Laursen i 1979 og 1980. Løbet var nu blevet til Nordisk Mesterskab, men blev snart nedlagt på grund af svensk overlegenhed.

Koster og Sofus i sidste fase

Koster og Sofus Sørensen (begge født i 1887) havde haft deres største tid. Koster vandt sit 10. og sidste derby i 1945, mens det lykkedes Sofus Sørensen at vinde det næste års derby i 1947. Koster vandt sine sidste tre af de 24 championater i 1946, 1947 og 1950.

Andre var på vej til at tage over med Kosters lærling Mark Ingdam i spidsen, og i derbyhenseende kom fynske Poul Stripp på sejrlisten i 1948 og jyske Vagn Lønborg to år efter.

Men Koster og Sofus fortsatte som trænere og kuske 10-15 år endnu, og Koster fejrede store triumfer med sin sidste store stjerne Moster, som var blev 'uretfærdigt' diskvalificeret i 1951-derbyet i klar føring i opløbssvinget for Poul Stripp.

København Championater I 1946-1958

1946 N. J. Koster	70
1947 N. J. Koster	70
1948 Mark Ingdam	56
1949 Mark Ingdam	67
1950 N. J. Koster	56
1951 Mark Ingdam	60
1952 Mark Ingdam	77
1953 Mark Ingdam	67
1954 Mark Ingdam	74
1955 Mark Ingdam	51
1956 Mark Ingdam	62
1957 Mark Ingdam	74
1958 Walther Kaiser	58

Diskutable diskvalifikationer

Mosters diskvalifikation var en af de diskutabile diskvalifikationer, der fremkaldte vilde protester fra det spillende publikum. Noget sådant er vi heldigvis fri for i dagens travsport – altså bortset fra i Frankrig. Som en efterhånden gammel travtilskuer, der har været med så længe, jeg har kunnet gå, er jeg forundret over, at jeg nu har kendt kuske, der kørte travløb for 110 år siden. Men det er jeg jo ikke alene om, og det er vel heller ikke noget at være specielt stolt af 🤔

PS. Oversigten over derbyvindere side 4 viser også forklaringen på det spring på 20 år mellem de 2 H-derbyvindere 1946 Hickory og 1966 Hansa, mens ”reglen” ellers generelt er 19 år mellem hver årgang mellem derbyvindere med samme forbogstav.

I 1947 og 1948 blev hestene navngivet med hver sit forbogstav I og J, mens de to bogstaver ellers ”slås sammen” til en årgang ligesom U, V og W. Bogstaverne Q,X,Y,Z,Æ,Ø.Å bruges jo slet ikke, og så er vi på 19 forskellige årgangs-betegnelser.

Redaktion afsluttet august 2023 / lars.donatzky@outlook.dk